Pochutec

El **pochutec** o **poxutlecatl** és una llengua morta de la família uto-asteca del grup de les llengües nàhua, que es va parlar al voltant de la ciutat de Pochutla a la costa pacífica d'Oaxaca, Mèxic.

En 1917 va ser documentat mitjançant un breu article de Franz Boas, qui per l'època ja la considerava una llengua pràcticament extinta. En els setanta, Tim Knab va trobar dos parlants prop de Pochutla que encara recordaven unes poques paraules documentades per Boas (casualment un dels seus informants era una néta de l'informant principal de Boas). Knab va considerar que encara podria haver-hi parlants vius en el moment del seu treball.

Pochutec
Poxutlecatl

Tipus	llengua i llengua extinta
Parlants	
† (1954) principalment a Oaxaca, Mèxic	
Rànquing	-
Parlat a	San Pedro Pochutla
Classificació lingüística	
Uto-asteca	
llengües nàhua	
Pochutec	
Codis	
ISO 639-2	xpo
ISO 639-3	xpo (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=xpo)
Glottolog	poch1244 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/poch1244)
IETF	xpo

Contingut

Classificació

Si s'ha de jutjar per les dades recollides per Boes, el pochutec es va considerar una forma divergent de nàhua, o una llengua estretament emparentada amb el protonàhuatl que va donar lloc a les altres varietats de nàhuatl.

Bartholomew (1980) suggereix que alguns dels trets més divergents, com l'accent en l'última síl·laba, es deu a la influència del chatino, una llengua otomang. Bartholomew argumenta l'assentament de Pochutla mai va arribar a ser part del'imperi Asteca sinó que fins a la conquesta europea havia estat part de l'estat mixtec de Tututepec. Així doncs les influència lingüística del chatino va estar basada en el comerç i les rutes de comunicació que passaven per territori del chatino.

Comparació amb el nàhuatl general

Fonologia

El pochuteco es distingeix per una sèrie de trets del nàhuatl general:

- No presenta lateralització típica del nàhuatl central /ta/> /tla/.
- Presenta algunes alteracions de timbre vocàlic:

PROTO-UTOASTECA	PROTO-NÀHUATL	nàhuatl general	pochutec
**i / **iː	*i / *iː	i / iː	i / i
**a / **aː	*a,*ə /*aː	a, e / aː	o, e / a
**o / **oː	*o / *oː	o / oː	o / u
**u / **uː	*ɨ / *ɨː	i / ?	ə > e, o / ?
**ɨ / **ɨː	*ə /*eː	e / eː	e, o / e

Lèxic

La següent llista compara les formes lèxiques recollides per F. Boas en 1917, amb la llista compilada per T. Knab[1] a partir de dos parlants que recordaven algunes paraules de la llengua encara que feia temps que no la usaven amb ningú. La llista A correspon casualment a una dona que és néta de la principal informant de Boas, mentre que la llista B correspon a un parlant de zapotec que va passar la seva joventut amb persones d'una de les famílies entrevistades per Boas en 1917.

GLOSSA	**Pochutec**			**Nàhuatl clàssic**
	A (1980)	**B (1980)**	**Boas (1917)**	
'un '	ʦeʔ	se	ce	se(m)
'dos'	oméʔ	ome	oméo	ōme
'quatre'		nayó	nayóm	nāwi
'cinc'	makʷiʔ	mak-il	macuil	mākʷīl-li
'sol'	tʷnél		tunél	tōnal-li
'luna'	meʦ	mez(s)	mezt	mēʦ-t͡ɬi
'home'	tɛkʷeʔ	tekʷét	tequit	t͡ɬāka-t͡ɬ
'dona'	laʦ	g(ʔ)laʦ	g'lazt	
'el meu fill'	n(ʔ)bil		nob'lu	nopil
'moresc'	teyúl		teyúl	t͡ɬāyōl-loh-
'truita'	ʃaʔ	ʃa	xamt	t͡ɬaʃkal-
'conill'	tʊʧíʔ			tōʧ-t͡ɬi
'aigua'		ath	at	āt͡ɬ
'està venint'	maʔwíʦʔ		ma uitz	(mā) wīʦ
'vine aquí'	ʃʔwiʔ			ʃiwīʦ
'¿d'on vens?'	kamʔ ʃwiʔ			kān ti-wīʦ
'ho tinc'	n-kʔ-byá	n-ke-bia	n-co-bia	ni-k-pia

Referències

1. Tim Knab, 1980, p. 231

Bibliografia

- Bartholomew, Doris. 1980. *Otomanguean influence on Pochutla Aztec*. IJAL 46.2
- Boas, Franz. 1917. *El dialecto mexicano de Pochutla, Oaxaca*. IJAL 1. 9-44.
- Dakin, Karen. 1983. *Proto-Aztecan Vowels and Pochutec: An Alternative Analysis*, IJAL, Vol. 49, No. 2 (Apr., 1983), pp. 196-203
- Knab, Tim. 1980. *When Is a Language Really Dead: The Case of Pochutec* IJAL Vol. 46, No. 3 (Jul., 1980), pp. 230-233